

Sándor Iván

Tiltott terület

© *Sándor Iván*, 2023

a vacsoránál asztalomhoz ült egy új vendég. Fia-
talember. Bemutatkozott. Néhány szót váltottunk.
A tekintetében érdeklődést láttam, mikor megemlí-
tettem, hogy a panzió munkára alkalmas hely, dol-
gozom, ő is, felelte

a szobám ajtajáig kísért

esti sétáimat az öreg gesztenyefa alatti kőpadon
fejteztem be. Láttam, hogy a szobájában csak az asz-
tali lámpa világított

a tó felől pára terjed

a sötétségben elképzeltem, ki mindenki üldögél-
hetett itt a kőpadon, nincs arcuk, testük, mégis meg-
különbözteti őket a képzeletem, sétálnak a parkban,
szobáikba térve viszik a sorsukat, velük álmodom, az
új szomszédom is közöttük van, a kislámpája fényénél
dolgozik, a kiadóm igazgatója régi jóbarátom, ő aján-
lotta évekkkel ezelőtt a panziót, négy szerkesztővel dol-
gozik, filozófia, történelem, biológia, művészetek, az
íróasztala mögötti falra fehér kartonlapot erősített,
fekete filctollal felírta, „S minden tudásban kerestem
egyre új tudást” – Füst Milán, nyáron fekete pólóban,
télen pulóverben, mindig kopott farmerban jár, gim-

nazista korunk óta jóbarátok vagyunk, már akkor is
egy ilyen kiadóról álmodozott
volt egy játékunk
ha nem találtunk választ valamelyik kérdésünkre,
újabb kérdést tettünk fel
ha kérdezett, nem válaszoltam, én tettem fel újabb
kérdést
kérdezett
kérdéztem
kérdezett
kérdéztem
akkor hagytuk abba, amikor így sem találtunk választ
az eredeti kérdéseinkre
elmondtam a játékunkat apámnak
ennyire jutottunk mi is, felelte
akkoriban jött meg Párizsból egy biológiai konferenciáról.
A téma: Mi az élet? Mi az emberi természet?
Ő volt az egyik előadó
ti is csak kérdeztetek?
kerestünk válaszokat, mondta
mi volt?
nincsenek mindenkire egyformán érvényes válaszok...
sok milliárd ember... sok milliárd természet...
ennyi a tudásunk. Minden élet, minden természet más...
sok milliárd meghatározásra, más szótárakra volna szükség...
hitelesekre
az egyetemi diplomamunkámat annak szenteltem,
hogy a szavak hitelvesztésének korában talán-talán a képek
kifejezőeszközeit érdemes előhívni. Később

írtam erről tanulmányokat. Angol folyóiratokban is megjelentek

volt egy halom jegyzetem arról, hogy az elkoptott, lepusztított szavak helyett miért fordulok a képek sugallataihoz, de a probléma az, jegyeztem fel, hogy azokat is csak szavakkal tudom kifejezni

dossziéba gyűjtöttem a feljegyzéseimet. Felírtam rá a tervezett címet: *Néhány kép az emberi természetről* munkába kezdtem

az Előszóban azt igyekeztem kifejezni, hogy a verbális eszközök nem feltétlenül a leghitelesebb kifejezői a lélekhullámzásoknak, az érzéskavargásoknak, a szavak korlátozottan tudják kifejezni azt, ami túl van a kimondhatón, vannak idők, voltak és lesznek, amikor meggyalázzák a nyelvet, a valóság meghamisítására használják uralmi érdekből, s ezeket a legszélesebb körben terjedő szavakat üvöltve, nemegyszer boldogan követik a tömegek, ilyenkor az értelem a füstbe száll, a szellem törekvéseit eltiporják a kreatúrák és klienseik

tetszett az *Előszó* a Barátomnak. Az angol folyóirat szerkesztőjének is, aki már több írásomat közölte

nekiláttam a gondolataim demonstrálására alkalmas képek kiválogatásának. Albumaim két polcot foglaltak el. Valamennyit újra végiglapoztam. Fáradságos munka, de kedvelem. Hetekig válogattam. Tíz kép maradt. Végül néhányat választottam

azokban a napokban vettem hírül, hogy a londoni Tate Galériában ritkán látható Claude Monet

festményt állítottak ki. Nekivágtam az utazásnak a múzeumlátogatásokra tartalékolt pénzből

sokáig figyeltem a tülekedő látogatók között a Westminster-palotát ábrázoló festményt

a különböző árnyalatú sárgák, kékek rétegei fénytakarót húztak az építményre, mintha a palota ott sem lett volna, csak a képzete

hátráltam

találtam egy padot

távolról minden árnyalatot jobban láttam, aztán behunytam a szemem szokásom szerint, sötétben jól működnek az érzékeim, működtetik a képzeletemet, megjelentek előttem a láthatón túli mozgások, formát kaptak a palotának a fény izzásában párálló falain túl a padsorokban ülő hajdani lordok, bárók, földesurak, miniszterek, tábornokok, közöttük az árulók, cselszövők, még a közeli vérpadok fekete csuklyás hóhérai is, a lehullott koronák, az ünnepektől új megkoronázottak, felszámolva az időt, egységben az egykori, a régmúlt, a közelmúlt, a jelen és a várható jövő nem különböző alakjai, mintha nemcsak a Westminster-palota szereplői, de az épülethez hasonló vagy éppen különböző parlamentek szereplői is ott üldögéltek, felugráltak, ágáltak, sunyítottak volna örökös folytonosságban

fel kellett nyitnom a szemem, mert miközben mindezen részese voltam, mintha be tudtam volna lépni a festménybe, úgy éreztem, engem is figyel valaki felálltam

határozott léptekkel közeledett. A tekintete magabiztos volt. Meghajolt, nevemen szólított. Átnyújtotta

a névjegyét. Az egyik ismert művészeti kiadó szerkesztője volt

honnan ismeri a nevemet?

olvastam a folyóiratokban megjelent tanulmányait. A fotóját is közölték

akkor még nem volt szakállam

ezért haboztam, de ahogyan lehunyt szemmel is mintha a festményt figyelte volna, kétségtelen volt az azonosság

választékos szavakkal dicsérte a legutóbbi tanulmányomat. Meghívott egy italra

üldögéltünk a közeli teraszon

igen, igen, mondta, egyetértek, a képek szavai sokszor valóban többet fejeznek ki, mint a szavak képei, a nyelv, folytatta, elveszítette az értékeit, nem új jelenség, de a huszadik századi diktatúrák megfertőzték a nyelvet, egyetértek a gondolataival, jelentette ki, whiskyt rendelt, ivott, ha nem veszi rossz néven, hajolt hozzám, mintha titkot árulna el, azért volna két pont, amivel kiegészíteném, a nagy költők például rátalálnak a valóság nyelvére, sorolt néhány nevet bizonyítéku-

bólintottam

szerencsés vagyok, gondoltam, hogy összetalálkoztam ezzel a fickóval

mi a második pont? kérdeztem

ebben bizonytalan vagyok, mondta, ivott néhány kortyot, a szellem eróziója ellen lehet-e valamit tenni... ennek a kifejtése...

hangot váltott

most min dolgozik? kérdezte

úgy éreztem, elmondhatom, az emberi természet változatai, mire vagyunk képesek... néhány festmény elemzésével... képek alapján

a természet... igen... igen... a természet, mondta óvatosan... időszerű téma

kiürítette a poharát

újabb italt rendelt

a természet... kezdte újra... vannak terveink... időszerű

nem nézett rám. Akadozva beszélt.

tervezünk egy sorozatot... nyolc-tizenkét éveseknek a természet szépségeiről... persze ragaszkodunk a klasszikusok festményeihez... Monet tavirózsái... Van Gogh napraforgói... a víz is téma... például híres képek a Trevi-kútról... felkelti a fiatalok képzeletét a természet szépségei iránt. Kis szövegek... a piac igényli a játékos megoldásokat... leporellósorozatra gondolunk... értő, színvonalas szövegekkel

újra ivott

előrehajolt

mit szólna hozzá, ha szerződést ajánlanánk?

a tekintete veszített a magabiztosságából

erősen markolta a poharát

másik ember ült előttem

találkoztam nemegyszer azzal, hogy mire szoríthatnak a körülmények, miképpen formálják át a gondolatvilágot, miképpen ostromolják a személyiséget, de ilyen gyorsan még nem voltam tanúja. Percek alatt

mit szólna hozzá? kérdezte szinte elnézően, megértésre vágyva... kis szövegek... színvonal... fiataloknak úgy éreztem, ezért szólított meg, minden, amit eddig mondott, csak ráhangolás volt
más elképzeléseim vannak, mondtam

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.

www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu

Készült a Gyomai Kner Nyomda Zrt.-ben 2023-ban,
a nyomda alapításának 141. esztendejében.
A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.
Felelős vezető Csöndes Zoltán vezérigazgató
www.gyomaikner.hu

Felelős szerkesztő Dávid Anna
Kézirat-előkészítő Balogh Emerencia
Korrektor Hradeczky Moni
Műszaki vezető Takács Klári
A kötetet Pintér József tervezte
A borítón Donáth Péter *Széthullás* (1967)
című művének részlete látható
Kiadványszám 9304
Adobe Jenson betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 4330 1